

INSTITUTUL NAȚIONAL DE SĂNĂTATE PUBLICĂ

CENTRUL NAȚIONAL DE MONITORIZARE A RISCURILOR DIN MEDIUL COMUNITAR

Calitatea apei potabile distribuită în sistem centralizat în zonele de aprovizionare cu peste 5000 de locuitori sau cu un volum de apă distribuit de peste 1000mc/zi - 2016-

Raport sintetic național

Dr. Anca TUDOR, medic primar Igienă, CPIII – coordonator național
Analist IT Catalin STAICU – responsabil management baza de date
DSP teritoriale – responsabile pentru: monitorizarea de audit, colectarea datelor monitorizării de control de la operatorul de apă, transmiterea datelor finale județene

Apa este un factor esențial pentru existența vieții, fiind o resursă vulnerabilă și limitată, indispensabilă vieții, mediului și dezvoltării societății. Dezvoltarea durabilă depinde într-o măsură foarte mare de managementul resurselor de apă. Aceste resurse se formează și se gospodăresc în bazine hidrografice. Gospodărirea rațională a tuturor resurselor de apă, impune o abordare globală care să îmbine problemele sociale cu cele de dezvoltare și de protecție a mediului și a tuturor utilizatorilor finali.

Calitatea apei potabile furnizate în sistem centralizat este monitorizată de către MINISTERUL SĂNĂTĂȚII prin Direcțiile de Sănătate Publică teritoriale, care efectuează Monitorizarea de audit, și de către operatorul de apă, care efectuează monitorizarea de control. Aceste activități sunt în conformitate cu prevederile Legii calității apei potabile 458/2002R1, Legea 301/2015 care a stabilit cerințele de protecție a sănătății populației în ceea ce privește substanțele radioactive din apa potabilă, și a HGR 974/2004 cu modificările și completările ulterioare. Prin adoptarea actelor normative mai sus menționate, România s-a conformat prevederilor Directivei Europene 98/83 privind calitatea apei destinate consumului uman și a Directivei 2013/51/EURATOM a Consiliului de stabilire a unor cerințe de protecție a sănătății populației în ceea ce privește substanțele radioactive din apa destinată consumului uman.

Conform legislației în vigoare, prin zonă de aprovizionare se înțelege o suprafață geografic delimitată în care apa potabilă provine din una sau mai multe surse și în care calitatea apei poate fi considerate ca fiind aproximativ uniformă. Conform cerințelor de raportare către Comisia Europeană, a calității apei potabile distribuite în sistem centralizat, la nivelul fiecărui județ au fost delimitate Zone de Aprovizionare Mari, care reprezintă zonele în care sunt aprovizionați peste 5000 de locuitori sau volumul de distribuție a apei potabile este de peste 1000 m³/zi, și ZONE de Aprovizionare Mici, respectiv zone unde sunt aprovizionați între 50 și 5000

de locuitori sau se distribuie între 10 – 1000 m³/zi apă potabilă în sistem centralizat. Există diferențe naturale și socio-economice între județele României, ceea ce implică diferențe referitoare la: numărul zonelor de aprovizionare, diferențe de analiză a parametrilor de calitate ai apei potabile din punct de vedere a frecvenței și a numărului de parametri monitorizați. În sensul celor menționate, pot fi stabiliți parametri suplimentari de monitorizare, în funcție de pericolul potențial pentru sănătatea populației aprovizionate.

Scopul programelor de monitorizare este să verifice dacă măsurile instituite pentru a controla riscurile la adresa sănătății consumatorilor, pe tot parcursul lanțului de alimentare cu apă din bazinul hidrografic, trecând prin captare, tratare și depozitare, până la distribuție, sunt eficace și, dacă, la punctul de conformitate, reprezentat în principal de robinetul consumatorului, apa este sanogenă și curată.

Cerințele principale impuse prin legislația în vigoare sunt următoarele:

1. Obligația de a respecta monitorizarea de audit și de control a calității apei potabile, conform Legii 458/2002 R1 și a HGR 974/2004 cu modificările și completările ulterioare.
2. Obligația de a se asigura încadrarea tuturor parametrilor monitorizați în limita de concentrație maximă admisă prin prevederile legale, astfel încât să nu fie pusă în pericol starea de sănătate a consumatorilor.
3. Obligația de a determina punctele (locurile) în care apa trebuie să fie corespunzătoare (conformă) valorilor stabilite conform legislației.
4. Obligația de a asigura monitorizarea reglementată, de audit și de control, la nivelul întregii țări, a calității apei destinate consumului uman și informarea adecvată și actualizată a consumatorilor, inclusiv publicarea anuală a rapoartelor județene privind calitatea apei potabile și prezentarea Raportului de Țară Triannual către Comisia Europeană.
5. Obligația de a se asigura ca toate măsurile necesare de remediere să fie luate de operatorul de apă pentru a se restabili calitatea apei care nu este corespunzătoare valorilor parametrilor de calitate.
6. Acordarea de derogări, în condițiile prevăzute de legislația în vigoare, și informarea permanentă a consumatorilor asupra respectării de către operatorul de apă a calendarului de remediere a factorilor ce au condus la neconformarea parametrilor chimici de calitate ai apei potabile, motiv pentru care a fost acordată derogarea.
7. Obligația de a se asigura faptul că substanțele, echipamentele, amestecurile de substanțe sau materialele folosite la tratarea sau distribuția apei destinate consumului uman, sau care vin în contact cu apa potabilă, nu vor afecta sănătatea consumatorilor, fiind avizate/notificate conform prevederilor legale din domeniu.

Prin structurile teritoriale ale Ministerului Sănătății, respectiv Direcțiile de Sănătate Publică, se asigură supravegherea și inspecția sanitară a producerii și furnizării unei ape conforme cu cerințele de potabilitate impuse prin cadrul legislativ în vigoare.

- **Direcțiile de Sănătate Publică teritoriale** au obligația de a efectua monitorizarea de audit a calității apei potabile. Acestea sunt responsabile pentru informarea adecvată a publicului, inclusiv în privința măsurilor de protecție a sănătății publice în cazul neconformărilor. Analizele din cadrul monitorizării de audit pot fi efectuate doar de

laboratoarele aparținând structurilor Ministerului Sănătății, respectiv Direcțiile de Sănătate Publică și Institutul Național de Sănătate Publică.

- DSP teritorial avizează calendarul de monitorizare de control supus aprobării de către operatorii de apă, la începutul fiecărui an calendaristic.
- Prin INSP se avizează/notifică sanitar, conform prevederilor legislative în vigoare, toate produsele, echipamentele și materialele care vin în contact cu apa potabilă.
- **Prin Legea 301/2015** s-au stabilit cerințele de protecție a sănătății populației în ceea ce privește **substanțele radioactive** din apa potabilă. Menționăm că Raportul anului 2016 a fost efectuat pentru parametrii de radioactivitate solicitați de Ghidul de raportare al CE , incluzând și parametrul Radon impus de Legea 301/2015.
- Operatorii de apă au obligația să efectueze Monitorizarea de control și să adopte tehnologii de tratare a apei adecvate surselor/captărilor de apă folosite pentru potabilizare, astfel încât produsul finit, reprezentat de APA POTABILĂ furnizată populației, să fie de calitate corespunzătoare, să nu constituie un pericol pentru sănătatea consumatorului final.

În cadrul machetei de colectare a datelor de supraveghere a calității apei potabile au fost incluse cerințele specifice impuse prin Ghidul Comisiei Europene de raportare a calității apei potabile distribuite în sistem centralizat în ZAP, precum și rezultatele monitorizării parametrului de radioactivitate Radon impus prin Legea 301/2015.

Legea 458/2002 Republicată prevede următoarele aspecte în Art. 5. – alin.(1) Calitatea apei potabile trebuie să corespundă valorilor stabilite pentru parametrii prevăzuți în anexa nr. 1. În privința parametrilor prevăzuți în tabelul 3 din anexa nr. 1, valorile lor sunt stabilite în scopul evaluării calității apei potabile în programele de monitorizare și în vederea îndeplinirii obligațiilor prevăzute la art. 8.

Costul analizelor pentru monitorizarea de audit este suportat de către producătorul/distribuitorul de apă potabilă. Frecvența de prelevare a probelor de apă trebuie stabilită, atât pentru monitorizarea de audit cât și pentru monitorizarea de control, conform prevederilor legale din Legea 458/2002 R1 și HGR 974/2004 cu modificările și completările ulterioare.

Raportul anual privind calitatea apei potabile distribuite în sistem centralizat, în Zonele mari de aprovizionare (ZAP), respectiv zone cu peste 5000 de locuitori sau cu un volum de distribuție a apei potabile de peste 1000mc/zi, se efectuează conform prevederilor legislative reprezentate de Legea calității apei potabile 458/2002 R1 și HGR 974/2004 cu modificările și completările ulterioare.

Datele aferente fiecărui județ în parte, pentru anul 2016, se regăsesc în Raportul județean al calității apei potabile ce este postat pe site-ul DSP județean.

Date sintetice 2016

Populație totală a României în anul 2016, conform raportărilor DSP teritoriale, a fost de 21.048.896 locuitori.

În anul 2016 populația raportată care a fost aprovizionată în zonele cu peste 5000 de locuitori sau cu un volum de distribuție de peste 1000mc/zi (ZAP mari), a fost de 10.299.454 locuitori.

Numărul de ZAP mari la nivelul României anului 2016 a fost de 335.

Probele de apă au fost prelevate în cadrul monitorizării de audit și de control după evacuarea apei cu jet puternic și după dezinfecția robinetului.

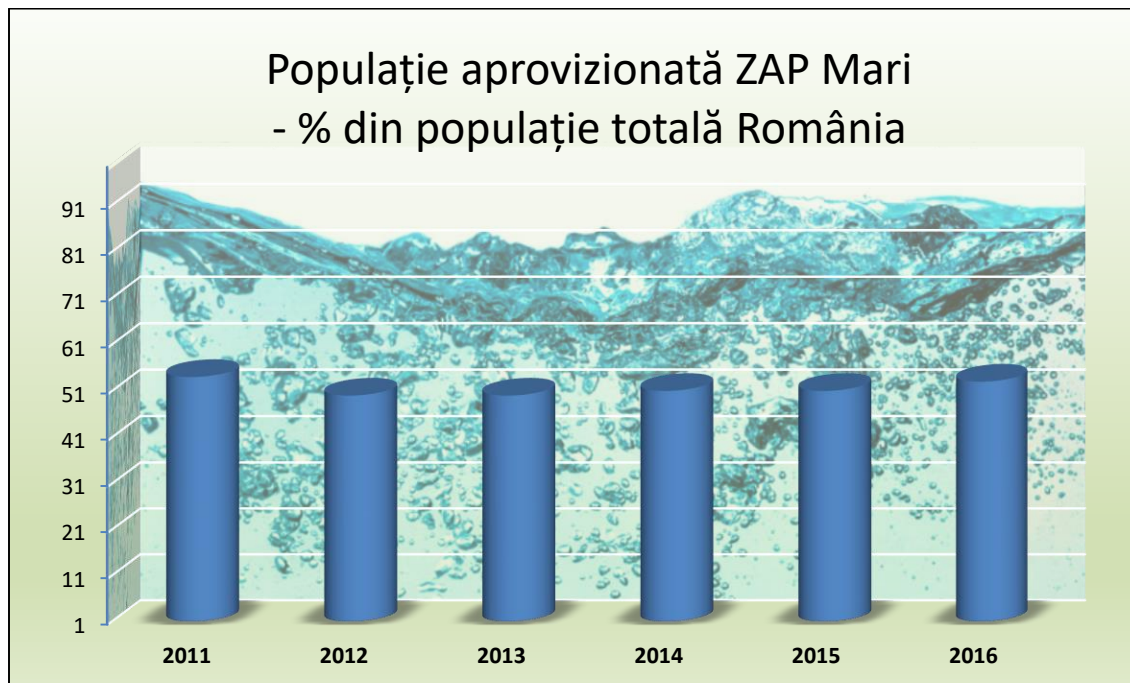
Raportul calității apei potabile distribuite în sistem centralizat poate fi consultat pentru fiecare județ, pe site-ul propriu al Direcției de Sănătate Publică județene și a Municipiului București

TENDINȚE 2011 - 2016

Pentru perioada 2011 – 2016 , INSP a centralizat informațiile ce se regăsesc sintetizate în tabelele și graficele de mai jos.

Tendința constatată este de creștere a accesului populației la apă potabilă furnizată în sistem centralizat, atât în mediul rural, cât și în mediul urban. Cu toate acestea, în anii 2015 și 2016 s-a constatat o diminuare a volumului de apă potabilă furnizat în zonele mari de aprovizionare.

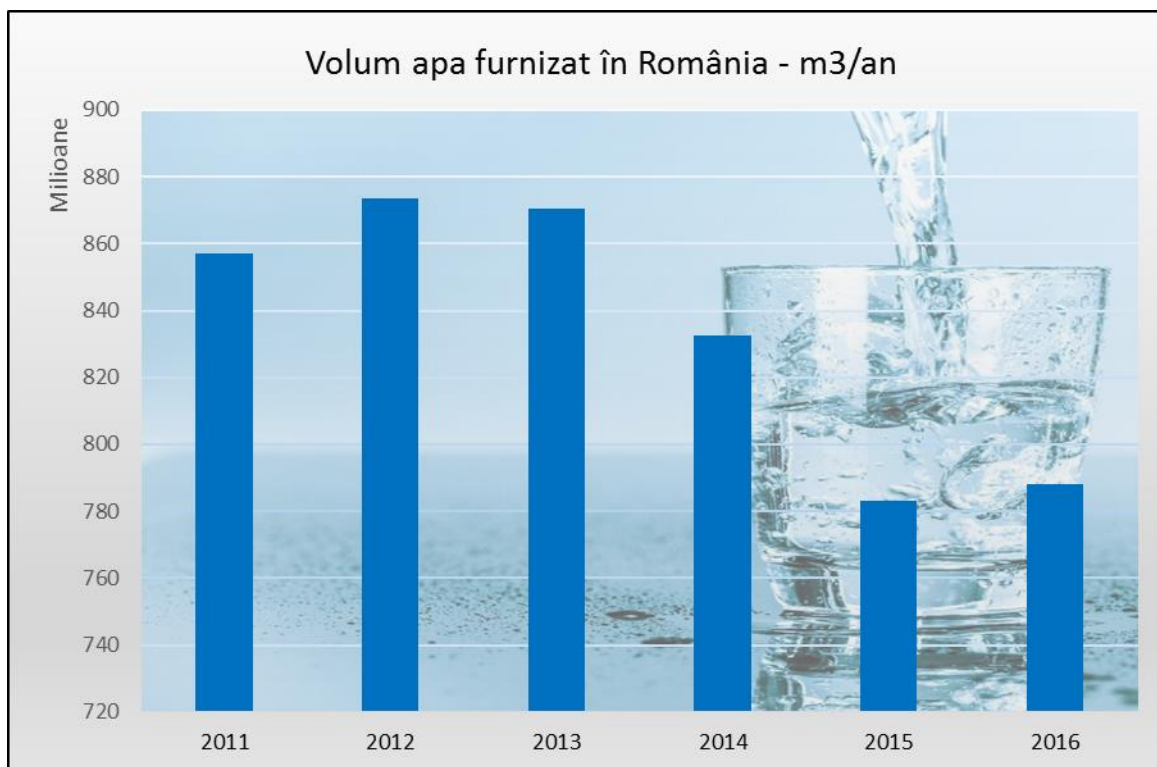
Populația aprovizionată cu apă potabilă în sistem centralizat din Zonele Mari de Aprovizionare – procent din populația Totală a țării, în perioada 2011 – 2016

Numărul de Zone Mari de Aprovizionare/Județ/An

Nr.	Județ	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1	ALBA	9	9	9	9	9	10
2	ARAD	11	11	11	13	13	13
3	ARGEȘ	11	11	11	11	11	11
4	BACĂU	8	8	8	8	8	8
5	BIHOR	10	10	14	14	14	13
6	BISTRIȚA-NĂSĂUD	6	6	6	7	7	7
7	BOTOȘANI	2	2	2	2	2	2
8	BRĂILA	5	5	5	5	5	5
9	BRAȘOV	9	9	9	10	13	13
10	BUCUREȘTI	6	6	6	6	6	6
11	BUZĂU	3	6	6	6	6	6
12	CĂLĂRAȘI	5	4	5	5	5	5
13	CARAȘ SEVERIN	6	6	6	6	6	6
14	CLUJ	15	15	15	15	15	15
15	CONSTANȚA	25	28	27	26	25	24
16	COVASNA	4	5	5	5	5	5
17	DÂMBOVIȚA	5	5	5	6	6	6
18	DOLJ	9	9	9	9	9	10
19	GALAȚI	5	4	4	4	4	4
20	GIURGIU	3	1	3	3	3	1
21	GORJ	7	7	7	7	7	7
22	HARGHITA	7	7	7	7	7	8
23	HUNEDOARA	12	12	12	12	12	12
24	IALOMIȚA	6	7	7	7	6	6
25	IAȘI	8	8	9	9	7	7
26	ILFOV	7	7	8	8	10	10
27	MARAMUREȘ	7	7	7	9	9	9
28	MEHEDINȚI	2	2	2	2	2	2
29	MUREȘ	2	17	17	15	15	14
30	NEAMȚ	5	6	6	5	6	6
31	OLT	4	4	4	4	4	4
32	PRAHOVA	24	28	29	29	26	27
33	SĂLAJ	5	5	5	5	5	5
34	SATU MARE	4	4	4	4	4	4
35	SIBIU	5	5	5	5	5	5
36	SUCEAVA	8	8	8	8	8	8
37	TELEORMAN	6	6	6	6	6	6
38	TIMIȘ	7	7	7	7	7	7
39	TULCEA	2	2	2	2	2	2
40	VÂLCEA	3	3	3	3	4	4
41	VASLUI	4	4	4	4	4	4
42	VRANCEA	6	6	6	7	7	7
Total		298	322	331	335	335	334

Volumul de apă potabilă furnizat populației în Zonele Mari de Aprovizionare în perioada 2011 – 2016 (milioane mc/an)

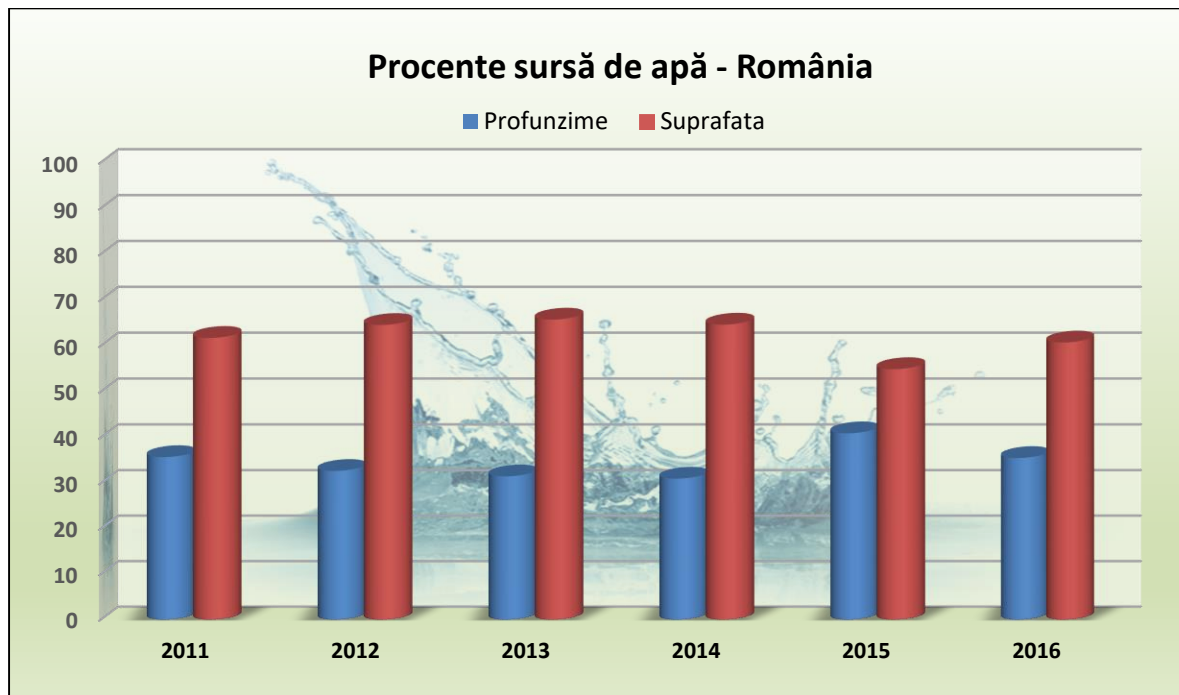

Numărul total de analize efectuate în cadrul monitorizării de control și a monitorizării de audit, în perioada 2011 – 2016, în Zonele Mari de Aprovizionare cu apă potabilă.

Nr.	Judet	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1	ALBA	18,697	17,681	35,549	32,096	19,526	32,999
2	ARAD	18,197	20,423	19,498	21,052	11,496	12,333
3	ARGEȘ	80,002	93,612	86,579	71,054	79,230	77,809
4	BACĂU	141,830	154,587	113,333	118,978	34,101	73,624
5	BIHOR	24,732	26,691	30,943	31,759	29,701	25,291
6	BISTRIȚA-NĂȘĂUD	204,485	45,565	87,569	72,658	80,752	84,364
7	BOTOȘANI	10,327	6,380	8,993	8,869	7,978	7,545
8	BRĂILA	40,193	71,968	18,586	10,077	10,533	11,140
9	BRAȘOV	17,435	35,641	46,075	95,170	51,568	39,855
10	BUCUREȘTI	107,851	105,762	131,617	133,108	147,887	147,227
11	BUZĂU	1,112	26,785	11,592	10,164	28,261	5,483
12	CĂLĂRAȘI	13,490	19,298	31,382	28,412	26,735	41,730

Nr.	Judet	2011	2012	2013	2014	2015	2016
13	CARAȘ SEVERIN	24,563	14,579	11,862	10,651	26,740	28,925
14	CLUJ	34,273	36,956	43,466	59,452	38,853	52,450
15	CONSTANȚA	21,580	44,348	25,413	18,626	20,248	18,138
16	COVASNA	31,225	51,499	67,064	72,770	69,525	70,511
17	DÂMBOVIȚA	24,500	26,864	37,063	48,261	42,668	60,537
18	DOLJ	277,226	380,982	505,298	523,063	498,876	514,758
19	GALAȚI	25,656	17,029	15,663	16,675	15,786	16,560
20	GIURGIU	1,880	1,256	1,734	1,432	2,530	236,419
21	GORJ	9,011	9,596	9,172	6,174	5,947	5,401
22	HARGHITA	7,151	9,148	6,883	6,418	2,558	2,558
23	HUNEDOARA	11,022	12,301	10,075	7,892	6,772	11,024
24	IALOMIȚA	26,339	25,921	13,360	8,056	9,046	7,702
25	IAȘI	19,809	20,487	17,073	12,621	13,928	14,368
26	ILFOV	765	1,641	5,319	5,164	8,933	11,076
27	MARAMUREȘ	18,104	17,786	13,269	11,114	13,223	12,939
28	MEHEDINȚI	14,194	13,048	17,748	16,354	15,784	12,167
29	MUREȘ	712	74,846	73,627	20,073	21,488	24,596
30	NEAMȚ	30,389	50,567	38,595	31,220	34,140	34,365
31	OLT	3,005	63,519	74,337	28,399	26,274	29,261
32	PRAHOVA	21,575	26,965	24,034	22,224	22,951	38,457
33	SĂLAJ	17,140	9,684	10,382	10,676	11,748	9,074
34	SATU MARE	20,003	20,765	20,712	18,076	14,990	17,843
35	SIBIU	24,061	22,937	26,226	17,406	12,971	13,468
36	SUCEAVA	30,108	291,148	498,760	420,749	384,317	383,909
37	TELEORMAN	32,994	25,587	32,301	32,250	33,375	35,055
38	TIMIȘ	31,589	30,183	26,012	28,200	25,363	26,124
39	TULCEA	6,821	5,172	13,040	5,259	4,326	5,265
40	VÂLCEA	24,462	23,694	23,936	16,002	14,774	14,704
41	VASLUI	8,158	11,611	14,880	5,435	6,471	7,405
42	VRANCEA	19,703	11,123	20,689	21,963	21,811	16,865
	TOTAL	1,498,380	1,977,647	2,321,722	2,136,052	1,954,184	2,291,324

Procentul sursei de apă folosită în scop potabil în Zonele Mari de Aprovizionare în perioada 2011 - 2016

DATE REFERITOARE LA ZONELE MICI DE APROVIZIONARE CU APĂ POTABILĂ ÎN SISTEM CENTRALIZAT

Anul	Nr. Total de Zone Mici	Populația aprovizionată	Volumul total de apă distribuit
2011	2 017	2.664.558	384.430 m ³ /zi
2012	2 163	2 862 542	406 537 m ³ /zi
2013	2 264	2 907 060	414 281 m ³ /zi
2014	2 296	3 025 682	407 108,13 m ³ /zi
2015	2 351	2 954 230	150 476 104,5 m ³ /an
2016	2 510	3 127 318	165 347 500,9 m ³ /an